

Navedki
o Jakobu Štucinu - Cvetku
v knjigi
Šenčursko območje med okupacijo
in
narodoosvobodilnim bojem

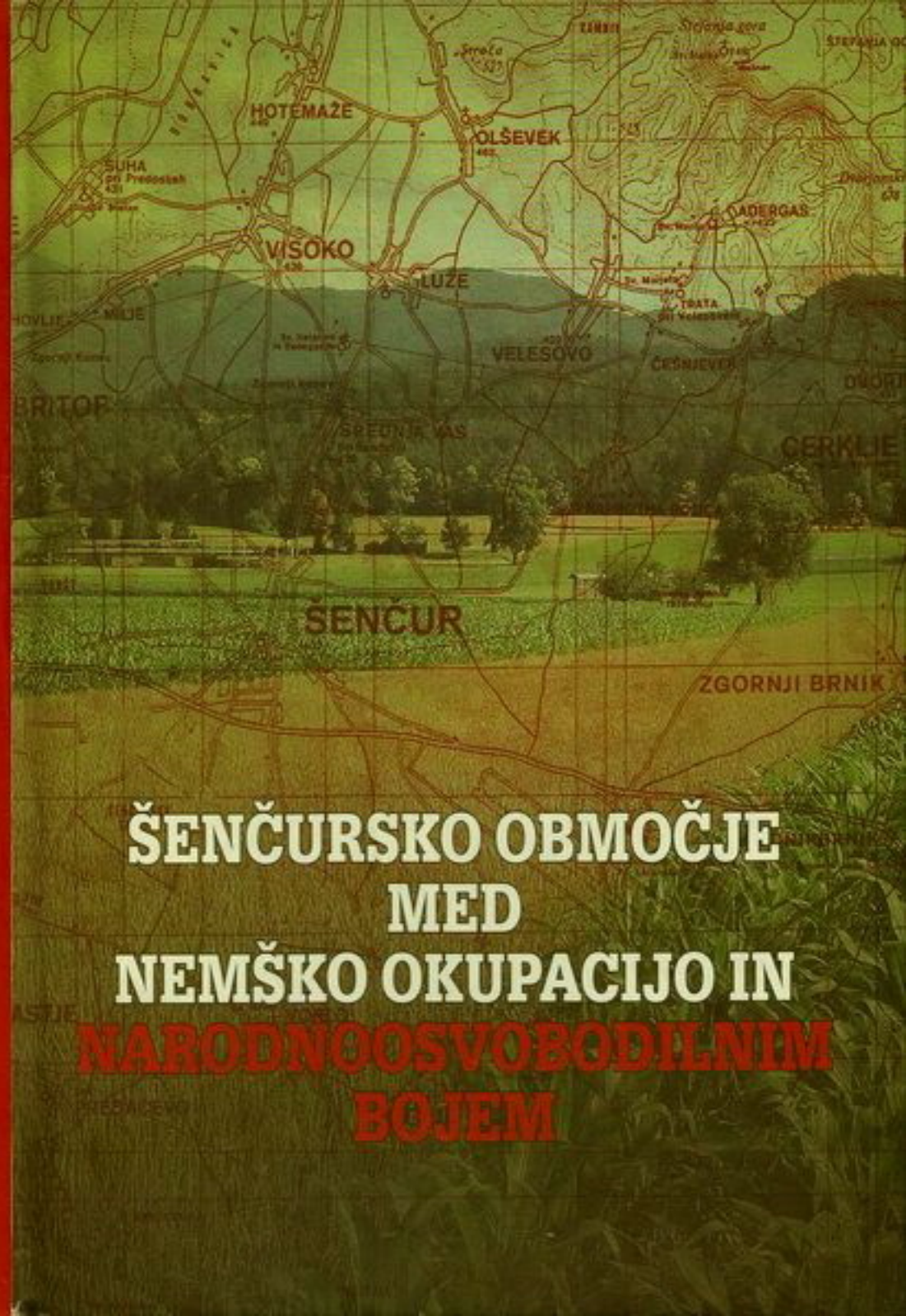
www.rutars.net

Cerkno - Ljubljana 11/2010

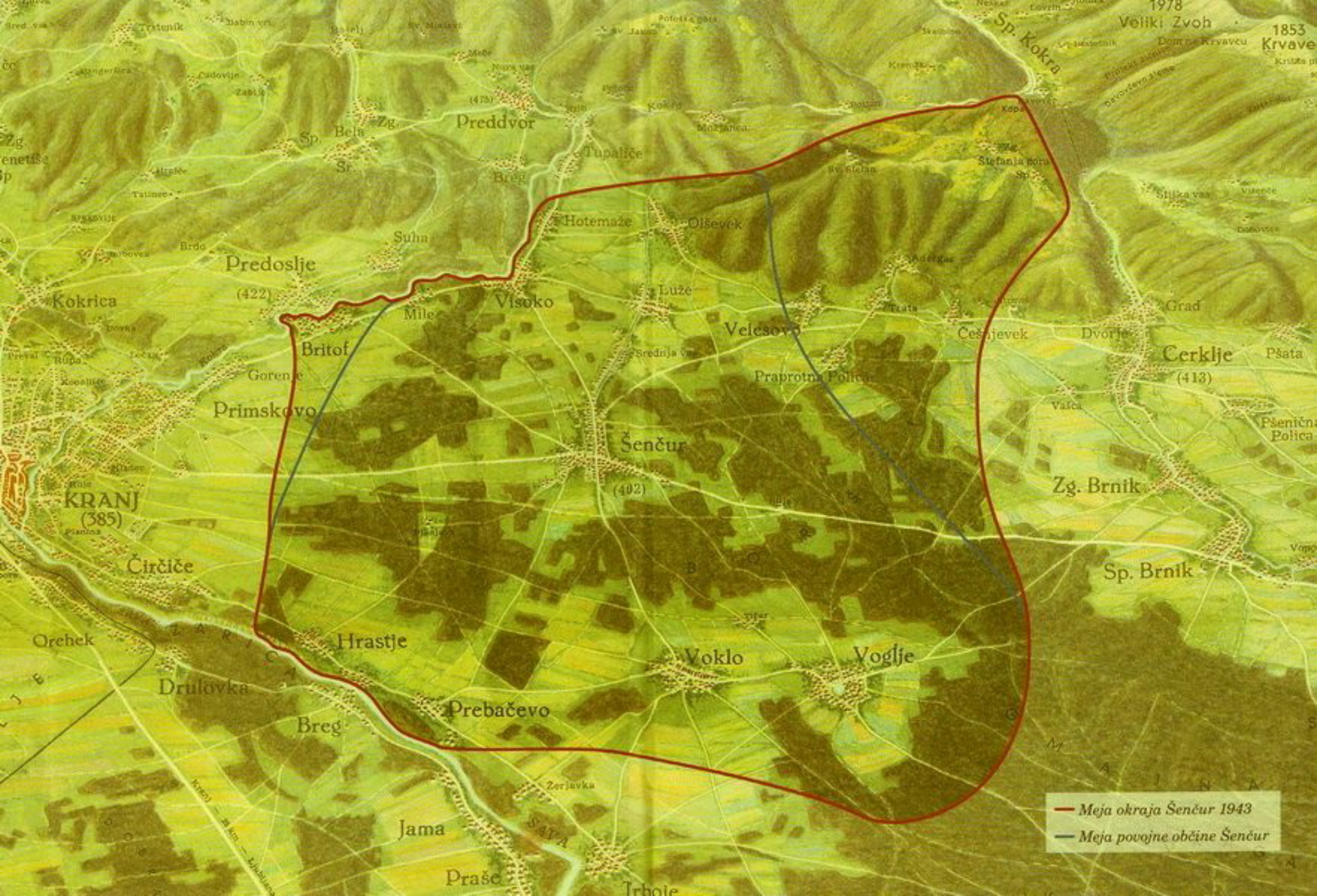

ŠENČURSKO OBMOČJE MED NEMŠKO OKUPACIJO IN
NARODNOOSVOBODILNIM BOJEM

ŠENČURSKO OBMOČJE
MED
NEMŠKO OKUPACIJO IN
NARODNOOSVOBODILNIM
BOJEM

GORENJSKI KRAJI IN LJUDJE

Gorenjski kraji in ljudje XXX

Šenčursko območje med nemško okupacijo in narodnoosvobodilnim bojem

Izdali in založili: Krajevni organizaciji Zveze borcev za vrednote NOB Šenčur in Visoko

Odbor za izdajo zbornika: Franc Kržan (predsednik), Franc Štefe - Miško, Emil Leon Sekne,

Jože Bohine, Ciril Sitar

Urednik: Franc Benedik

Prevod v angleščino: Pavla Bassanese

Oblikovanje: Pavel Rakovec

Fotografije: Gorenjski muzej Kranj, Gornjesavski muzej Jesenice, Muzej novejšje zgodovine Slovenije

Ljubljana, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije - OE Kranj, organizacije ZB za vrednote

NOB Šenčur in Visoko ter posamezniki

Fotografije na naslovnici in zadnjem spojnem listu: Pavel Rakovec

Zemljevid na prednjem spojnem listu: Ivan Selan

Tisk: Franc Jagodič, s. p. - Jagraf 2008

Naklada: 350 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

94(497.452)1941/1945*

ŠENČURSKO območje med nemško okupacijo in narodnoosvobodilnim bojem : zbornik / [urednik Franc Benedik ; fotografije Gorenjski muzej Kranj ... [et al.] ; zemljevid Ivan Selan]. - Šenčur : Zveza borcev za vrednote NOB ; Visoko : Zveza borcev za vrednote NOB, 2008. - (Gorenjski kraji in ljudje ; 30)

ISBN 978-961-6681-08-7

I. Benedik, Franc

242404864

ZBORNIK

ŠENČURSKO OBMOČJE
MED

NEMŠKO OKUPACIJO IN
NARODNOOSVOBODILNIM
BOJEM

ŠENČUR 2008

ZBORNIKU NA POT	9
JAKOB STARE – PRAVZOR IZ DAVNINE	13

Obdobje pred drugo svetovno vojno

Franc Štefe - Miško:

SOCIALNOPOLITIČNE RAZMERE TER GIBANJA V ŠENČURJU PRED DRUGO SVETOVNO VOJNO	15
Društvena in strankarska dejavnost	16
Porajanje delavske miselnosti	19
Zunaj zakona	22
Šenčurski dogodki	27
Ustanovitev partijske organizacije	34
Vse širše med ljudstvo	36
Velika občina	38
Delavsko-kmečka lista 1936	40
Tekstilna stavka v Kranju	44
Ljudskofrontno zborovanje	45
Gibanja za pravično življenje ni mogoče zaustaviti	47
Skupščinske volitve 1938	51
Mladi po stopinjah odraslih	59

Janko Oselj:

DELAVSKO-KMEČKO GIBANJE V VOGLJAH PRED DRUGO SVETOVNO VOJNO	63
--	----

Pavel Bobnar:

VEDRI DOJMI S KMETIJSKO-MLADINSKEGA PRAZNIKA V VOGLJAH	71
---	----

Neznani avtor:

ZBOROVANJE DRUŠTVA KMEČKIH FANTOV IN DEKLET V VOGLJAH 1939	75
---	----

Pavla Bevc:

DELAVSKO-KMEČKO GIBANJE NA VISOKEM IN OKOLICI PRED DRUGO SVETOVNO VOJNO	77
--	----

Obdobje med drugo svetovno vojno

Franc Štefe - Miško:

NEMŠKA OKUPACIJA IN NARODNOOSVOBODILNI BOJ	83
Napad na Jugoslavijo in okupacija	83
Ponemčevanje in izseljevanje prebivalstva	88
Ustanovitev OF	93
Priprave na prve akcije proti okupatorju	95
Zimski upor na Gorenjskem	103
Ustanovitev Kokrške čete	106
Tragedija na dan žena	116
Aprilski boji čete in ustanovitev Kokrškega odreda	121
Leto 1942 – obdobje najhujšega nasilja okupatorja	123
Razkritje protifašističnih organizacij OF in aretacije njihovih članov	123
Izseljevanje svojcev partizanov, ustreljenih aktivistov OF in njihovih sodelavcev	124
Odločilni ukrepi okupatorja za uničenje partizanov	133
Poskusi okupatorja, kako domačine uporabiti v boju proti partizanom	140
Podelitev nemškega državljanstva na preklic in mobilizacija v nemško vojsko	144
Obnova organizacij OF	149
Ustanovitev rajona – okraja Šenčur	153
Vse širši razmah narodnoosvobodilnega boja	166
Tragedija v Praprotni Polici	173
Oberkrainer Selbstschutz - tudi domobranci	180
Nov val nasilja	187
Zbor terenskih aktivistov pod Možjanco	194
Načrt za uničenje vodstev okrajnih organizacij OF	197
Napad na terenske aktiviste in kurirje na Rašici	201
Prihod Šlandrove brigade	204
Kako so se nepričakovano pojavili četniki v Zalogu	209
Odhod terenskih aktivistov pod Storžič in združitev v okraj Naklo-Šenčur	216

V zadnjem obdobju vojne še tesnejše sodelovanje domobrancev z okupatorjem	218
Osvoboditev ter beg okupatorja in domobrancev	226
Dosežki in žrtve med nacistično okupacijo in bojem za osvoboditev	233
Žrtve vojne z območja občine Šenčur	234
Žrtve NOB z območja okraja Šenčur	237
Žrtve NOB z območja občine Cerklje	237
Žrtve NOB s širšega območja med Kranjem in Krvavcem	237
Janko Oselj: VOGLJE V PRVEM LETU NARODNOOSVOBODILNEGA GIBANJA	239
Vlado Žumer: PRISPEVEK VOKLA V NARODNOOSVOBODILNEM GIBANJU	245
Žarko Bizjak: OLŠEVEK V NARODNOOSVOBODILNEM BOJU	255
Jože Bohinc: TRBOJE V NARODNOOSVOBODILNEM BOJU	263
Slavka Črnivec Kalan - Jelena: DELOVANJE MLADINSKE ORGANIZACIJE OF 1943-1944 IN NAPAD NA RAŠICI	271
Tone Galjot - Nande: KURIRSKA POSTAJA G-24 V VOGLJANSKI GMAJNI	277
Marica Podjed: ARETACIJE NA OLŠEVKU IN TRPLJENJE V ZAPORIH IN TABORIŠČIH	285
Janez Mohor - Potok: Z MOBILIZIRANCI ČEZ ŠENČURSKO OBMOČJE IN NAPAD NA CERKLJANSKE OROŽNIKE	307
Matija Suhadolnik - Luka: NAPAD NA NEMŠKE OROŽNIKE V ŠENČURJU	311
Ljubo Meglič: NAPAD NA NEMŠKE POLICISTE V JEŽAH NA VISOKEM	315
Francka Uranič Kadunc: STRELJANJE TALCEV V ŠENČURJU	317
Ivan Jan: IZPOLNJENA BESEDA	321
Jože Bohinc: ZLOČIN V GRABNU	339

Emil Leon Sekne: ANČKA IZ ZORMANOVEGA MLINA	349
Franc Kržan: VERA MOHAR	353
Alda Razpotnik - Tika: PADLI BORCI - AKTIVISTI IN DRUGE ŽRTVE FAŠISTIČNEGA NASILJA Z OBMOČJA OBČINE ŠENČUR	359
Franc Štefe - Miško: PODATKI O TALCIH, USTRELJENIH V ŠENČURJU	371
Jože Bohinc: SPOMENIKI ŽRTVAM NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA V TRBOJAH	375
Franc Štefe - Miško: BORCI KOKRŠKE ČETE	381

Komunisti in njihovi somišljeniki z Gorenjske v internaciji v Medjurečju pri Ivanjci v Srbiji. Vpoklicani so bili pod pretvezo na orožne vaje 23. januarja 1941. V zadnji vrsti sedmi z leve je Tone Štefe iz Šenčurja.

Ker je bila Štefetova štiričlanska družina po internaciji brez sredstev za preživljanje, je sin na občini prosil za pomoč v preživljanju ali pomoč pri zaposlitvi. Župan je odgovoril: »Da, če se boš vpisal v Zvezo združenih delavcev.« (Vsedržavni režimski sindikat, op. p.) Ker na to ni pristal, pomoči ni bilo.⁷⁶

Zadnja leta pred vojno se je znatno poslabšal tudi položaj obrtnih delavcev. 3. aprila 1939 so v Kranju in okolici začeli stavkati krojaški pomočniki, ker so jim delodajalci odtrgovali celo minimalno plačo, ukinjali plačilo nadurnega dela itd. V stavkovnem odboru je sodeloval tudi krojaški pomočnik Jaka Štucin, ki je stanoval v Hrastju, zaposlen pa je bil v Kranju. V šestnajstdnevni stavki so dosegli le minimalno zvišanje mezd; v vseh drugih zahtevah niso uspeli.⁷⁷

Zadnja stavka v Kranju in okolici pred okupacijo je bila stavka čevljarških pomočnikov. Začela se je 14. decembra 1940 in je trajala do konca januarja 1941. Stavkalo je okoli 150 čevljarških pomočnikov v Kranju, Naklem in na Visokem pri Šenčurju. Na Visokem jih je stavkalo okoli 40. Zaposleni so bili pri čevljarškem mojstru Martinu Vrtaču. Stavko je vodil stavkovni odbor čevljarških pomočnikov, katerega predsednik je bil Janez Poljanec iz Stražišča, tajnik Franc Vodopivec iz Kranja, člani pa Janez Markun in Šenčurja, Tone Pičman iz Britofa in Šimenko. Sedež stavkovnega odbora so imeli v čevljarški delavnici Marije Peklenik v Kranju, Savski breg 15 (sedaj Vodopivčeva ulica), kjer so od leta 1940 naprej kot čevljarški pomočniki delali Vodopivec, Poljanec in Markun. Iz trimesečnega obrtno-situacijskega poročila okrajnega načelstva v Kranju z dne 28. marca 1941 zveemo, da se je stavka končala s sporazumom z delodajalci in da so čevljarški pomočniki dosegli 10 % višje mezde.⁷⁸

76 Ivka Križnar: Revolucionarno gibanje med obema vojnama v Kranju in okolici, Kranjski zbornik, 1980, str. 31. GM, Janez Markun, Kranj, pisma izjava 25. 12. 1975. Spominni pisca.

77 ARS, Obrtno situacijsko poročilo Okrajnega načelstva Kranj za II. tromešjeje 1939, 27. 6. 1939. Ivka Križnar: Revolucionarno gibanje med obema vojnama v Kranju in okolici, Kranjski zbornik, 1980, str. 30.

78 ARS, Poročilo Okrajnega načelstva Kranj 28. 3. 1941. Ivka Križnar: Revolucionarno gibanje med obema vojnama v Kranju in okolici, Kranjski zbornik, 1980, str. 30.

16. septembra so na Visokem v Zormanovem mlinu pri aktivistu Tinetu Kokalju ustanovili odbor OF za Visoko in Luže. Sekretar odbora je bil Miha Sekne, člani Tine Kokalj in Ivan Rezman ter Jakob Gašperlin, slednja iz Luž. Poleg njih in že omenjenih so v vasi sodelovali v OF še Vinko Žibert, Vinko Vreček, Franc Pelko, Pavla Sekne, Franc in Pavla Pavlič, člani Jerinove družine: oče Miha in hčerki Ana in Frančiška, Janez Koselj, Ančka Kokalj, Martin Vrtač, Jaka Bitenc, Slavko Stružnik in Janez Jagodic, ki pa je začasno bival v Trbojah.¹⁸

22. novembra je bil v Vogljah ustanovljen drugi odbor OF. Sestavljali so ga starejši vaščani, sekretar Franc Molj, p.d. Perne, pred vojno predsednik Društva kmečkih fantov in deklet, Franc Žerovnik, pred vojno podpredsednik občinskega odbora krščanskih socialistov, Franc Režek, sodelavec partijske organizacije v Šenčurju, Janez Rogelj in Franc Zupanc, p. d. Vrbanov.

Odbor je ustanovil Tomo Brejc - Pavel. Ločeno od ostalih v vasi so v OF delovali še Stane Gregorčič, Janez Kristanc, Franc Zupanc, p. d. Žnidarjev in njegov sin Franc.¹⁹

V Hrastju se je med prvimi v OF vključil Jakob Štucin - Cvetko²⁰, ki je bil tudi med organizatorji OF v Kranju.

Med domačini so v OF sodelovali Ivan in Cilka Ječnik, pri katerih je pozne jeseni 1941 našel zatočišče tudi Tomo Brejc - Pavel, in Pravstovi, p. d. Matijevi, Jože, Janko, Franc, Manca, Francka, Tončka in Ivanka, ki so bili povezani tudi s člani OF v tovarni Intex v Kranju.

V vaseh izven občine so pridobili v OF Janeza Ribnikarja iz Praprotnje Police, v Dvorjah Janeza Ropreta, v Gradu Janeza Betona in sinova Jožeta in Toneta, v Cerkljah Juleta Lapajnet, ki je oddal tudi dve puški, Julko in Jožeta Robasa, Ivana Martinjaka in dr. Jožeta Bohinjca.²¹

V OF so se vključevali in združevali ljudje različnih predvojnih političnih nazorov. Poleg članov KP so se v OF vključevali krščanski socialisti s predsednikom predvojnega občinskega odbora Jugoslovanske strokovne zveze v Šenčurju, Rudolfom Zormanom, članom Alojzom Vidmarjem ml., že omenjenim podpredsednikom Francem Žerovnikom iz Vogelj, njihovim vidnim aktivistom Tinetom Kokaljem na Visokem, člani predvojnega Društva kmečkih fantov in

18 GM, Miha Sekne, Visoko, Ivan Rezman in Jakob Gašperlin, oba Luže, ustne izjave 1963 in življenjepis. KO ZB NOB Visoko, Zormanov mlin, 2001, str. 11-13.

19 GM, Franc Žerovnik - Ciril, Voglje, Vloga za priznanje posebne dobe NOB od 15. 2. 1963 in izjava 1979. Janko Osej, Voglje v prvem letu NOG. Prispevek za ta zbornik.

20 Jakob Štucin je iz Poljan pri Cerkljem, kjer je bil doma, kot 12-letni deček z materjo Marijo, očimom in polsestro Terezijo leta 1927 pred fašizmom pribežal v Kranj. V Naklem se je izučil za krojača, nato pa bil zaposlen pri krojaškem mojstru Slabeta v Kranju, stanoval pa pri materi pri Jaku v Hrastju. Že pred vojno je v Kranju deloval v zagrednih delavskih organizacijah in postal član KP. Po napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo se je pred svetitvijo - mati ga je skrila v kraljni peči - skrival v pečini strage Save v Zarič pri Hrastju, mati pa ga je skrbovala s hrano. Tu je deloval kot aktivist OF do začetka avgusta 1941, ko ga je mlinar Vinko Novak na Prebačevem s tolnem prepejal čez Savo in odšel na Cerkljanska. Tam je v naslednjem letu deloval v rajonskem odboru OF, zatem pa v vodstvu idrijskega okrajja. Leta 1944 se je vrnil na Gorenjsko in deloval kot član vodstva OF in KP za Gorenjsko. V zadnji nemški ofenzivi na IX. korpus NOV in POS, v Zetini v Poljanski dolini, 1. 4. 1945 je bil obkrojen in da ne bi prišel živ v roke sovražniku, si je sam vzjel življenje.

21 GM, Podatki o Jakobu Štucinu - Cvetku, zbrani o njegovem življenjepis in delu v Kranju. Spominni pisca. Cerkljanski zbornik, 1964, str. 27, 71, 141, 143, 164. GM, Ivan Osej, Hrastje, zapis o NOB v Hrastju in na Prebačevem, junij 1975. Ančka Pintar Slavec, Struževa, ustna izjava 16. 9. 2007.

Jakob Štucin - Cvetho, Hrastje, organizator OF v letu 1941

deklet v Vogljah, iz vrst nacionalno liberalnih vrst njihov pristaš Martin Sušnik, tudi dolgoletni predsednik gasilskega društva v Šenčurju, kandidat za župana Samostojne liste delavcev, kmetov in obrtnikov na občinskih volitvah leta 1936 v Šenčurju Anton Verbič in več drugih, tudi politično neopredeljenih domačinov. Nikogar ni motila politična in verska pripadnost, vse je v tem za narod najusodnejšem obdobju povezovala in združevala enotnost v odporu proti okupatorju.

Seveda pa so številni tudi pričakovali, da bo boj za osvoboditev prinesel tudi boljše in bolj pravično življenje, kot pa so ga doživljali v nekdanji kraljevini Jugoslaviji.

Pomembna naloga članov in sodelavcev OF je bila še naprej širiti ilegalni tisk, predvsem Sloven-

skega poročevalca, nuditi pomoč in zatočišče ilegalnim terenskim aktivistom in dodatno zbiranje hrane. Zbrano žito so dovažali v Zormanov mlin aktivista Tineta Kokalja na Visoko v mletje in hrambo, od tam pa borcem Kokrške čete pod Krvavec. Prav izbor mlina je bil za podobne namene najbolj primeren in dogajanja v njem najmanj opazna.

V tem prvem letu je na šenčurskem območju delovalo pet odborov OF, skupno pa v organizaciji OF 119 članov in sodelavcev, med njimi pa je bilo 18 članov KP, njihovih kandidatov in mladincev.

26. decembra 1941 so šenčurski aktivisti v Zormanovem mlinu na Visokem organizirali območno posvetovanje aktivistov OF. Od okrog 20 vabljenih se je posvetovanja udeležilo 16 aktivistov iz Šenčurja, Visokega, Luž, Srednje vasi, Vogelja in Velesovega. Vabljeni so bili tudi nekateri vidnejši člani predvojnne Slovenske ljudske stranke, med njimi Tone Jagodic, p.d. Šnekov z Visokega, ki pa so sodelovanje zavrnilo. Na posvetovanju sta sodelovala Pavel Bartelj, član okrožnega odbora OF Kranj, in Tomo Breje - Pavel.²² Razpravljali so o začetnih uspehih nacistične vojske na ruskem bojišču, ki niso garancija njihove končne zmage, o pomenu vseljudske organizacije OF v boju slovenskega naroda za obstoj in osvoboditev, o pridobivanju novih borcev za vstop v nastajajočo Kokrško četo in nudenju pomoči njihovim borcem.²³

Po vrnitvi iz ilegale v okoliških gozdovih sredi avgusta sta brata Janko in Stanko Mlakar orožje, tudi očetovo puško, skrila v gozdu v bližini svojega do-

²² Tomo Breje - Pavel naj bi bil poleg Pavla Bartelja drugi udeleženec posveta aktivistov OF na Visokem v Zormanovem mlinu 26. 12. 1941 in ne stane Bočan, kot se je to nekajkrat navajalo. Člani posveta, živeti po vojni, niso poznali imena drugega udeleženca. V povzemanju in s primerjanjem osebnega opisa in da so je Breje tedaj zadrževal na šenčurskem območju, se lahko zanesljivo sklepa, da je bil Breje drugi udeleženec.

Tudi na ustanovnem sestanku Kokrške čete v Šenčurju 9. 12. 1941 naj bi bil drugi udeleženec Tomo Breje - Pavel, ki se je tedaj zadrževal na Šenčurjskem, in ne Lejze Kebe - Stefan, ki je bil tedaj v Selški dolini pri vodstvu gorenjskih partizanov. Navzočnost Brejeja na tem sestanku v nekaterih prvih spominskih zapisih in izjavah navaja tudi Pavel Svetolič - Hrastič, pomenja pa le Kebe, ki pa je bil januarja 1942 na Krvavcu.

²³ KO Žil NOB Visoko: Zormanov mlin, 2001, str. 13.

GM, Miha Sekne, Visoko, Ivan Rezman in Jakob Gašperlin, oba Lude, ustne izjave 1963 in življenjepis.

Spominsko obeležje borcem in aktivistom, padlim in ustreljenim v Olševku in bližnji okolici: Marici Oselj - Zinki, Viktorju Rozmanu - Jesenu, Jožetu Voglarju - Joštu, Cirilu Košniku - Robiju (ne Kašniku), Francu Križaju - Smrekarju, Štefanu Roglju - Rajku in Lovru Koširju - Nageljnu. Stoji na Stagnah na Olševku.

(Fototeha ZVKDS-OE Kranj)

žanc, Alojz Sajovic - Kokra, Ivan Rezman - Januš, Jakob Gašperlin - Slavček, Franc Sajovic - Fortuna, Vinko Stružnik - Sekular, Jože Sekne - Koren, Marica Oselj - Zinka, Francka Oselj - Breda, Julka Pušavec - Darinka, Slavka Črnivec - Jelena idr.

Borci in aktivisti so največje zaslombo za svoje delo imeli v postojankah pri Križajevih (pri Zarnikovih); pri Podjedovih je bilo stalno zbirališče in partizani so to postojanko zaradi tega imenovali »na občini«. Pri Kozelju je bilo zbirališče materiala, pri Rogljevih so se zbirali obveščevalci, pri Zarnikovih kurirji, pomembne postojanke so bile tudi pri Polajnarjevih in Lombarjevih. V Olševsko gmajno je na sestanke terenskih aktivistov spomladi 1944 prihajal tudi Jaka Štucin - Cvetho, član pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko.

Vsi ti terenski aktivisti so odhajali vsak večer iz Olševske gmajne v okoliške vasi in v ravnino, kjer so obiskovali ljudi, organizirali OF in druge organizacije narodnoosvobodilnega gibanja. Na zvezo k tem terenskim aktivistom v Olševsko gmajno in na Olševke so prihajali aktivisti OF iz posameznih vasi v ravnini. Z njimi so razpravljali o delu, prinašali so poročila in prejeli naloge za delovanje na terenu. Na zvezo v to gmajno in v vasi so prihajali tudi aktivisti OF iz Kranja, saj je bila pogosto to najbolj redna oblika sestajanja terenskih aktivistov iz tega mesta. Za takšna sestajanja so terenci pošiljali aktiviste z Olševka, predvsem mladince in ženske, v Kranj in v vasi z naročili za sestanke. To so bile zelo pomembne kurirske naloge, ki so jih opravljali aktivisti z Olševka, ker ilegalci do aktivistov v ravnini največkrat niso mogli priti.

Preko teh postojank se je razširjala organizirana dejavnost v vasi. Pridobivali so vaščane za delo v posameznih organizacijah, opravljali politične razgovore, razlagali cilje in pomen NOB, širili so letake in literaturo, opravljali obveščevalno službo, prenašali pošto, organizirali zveze z aktivisti v ravnini, sodelovali v gospodarskih komisijah, kjer so zbirali hrano in material za partizanske enote, bolnice, tehnike, nudili so partizanom in aktivistom zatočišče, skrbeli za njihovo prehrano in drugo.

Odbor OF na Olševku je deloval že od poletja 1943, njegovi člani pa so bili Martin in Franc Križaj, Ernest Podjed, Viktor Rozman in Lovro Polajnar. Nji-

sekretarko okrajnega komiteja ZKM. Tako je bil določen nov odbor mladine. Prejšnji sekretar mladine Lojze Podobnik - Švejk je odšel na novo dolžnost, za njim pa tudi Pavla Kovič - Nežka, od katere sem prevzela mladinski arhiv.

Novi komite ZKM smo sestavljali: sekretarka Slavka Črnivec - Jelena, Stane Gregorčič - Pik je bil odgovoren za zvezo slovenske mladine, Rudi Komurka - Živko, Julka Pušavec - Darinka, Francka Oselj - Breda - obe sta bili že prej mladinski aktivistki na terenu, sedaj pa sta stopili v ilegalo.

Padla pa je Marica Oselj - Zinka.

Organizacija mladine je bila v okraju Šenčur zelo močna, saj je bilo v tem času vključenih v ZSM 128 članov, v ZKM 72 in v pionirsko organizacijo 42 članov. Tako je bil velik odstotek mladine tega okraja organiziran. Mladinci so ponavadi sprejemali najtežje naloge, saj so zbirali podatke o gibanju sovražnika, trosili letake, raznašali literaturo, zbirali sanitetni material in hrano; dekleta so za borce šivale in pletle. Vse to so delali po nalogu okrajnega vodstva mladine.

Naj naštejemo le nekaj imen najbolj dejavnih.

Le kdo bi pozabil Ivanko Zupan, p. d. Ježevo iz Šenčurja, vsestransko predano mladinko, njenega brata Janka Zupana, Franca Sitarja, pa Vero in Marijo Mohar iz Prebačevega, njenega očeta kovača, aktivista OF, potem Knifičeve iz Prebačevega, Cilko in Ivana Ječnika, Pintarjeve, Stružnikove in Bajtove iz Srednje vasi, Marico Podjed z Olševka, z Visokega pa Miho Sekneta in njegovi hčerki Pavlo in Mihelo. Le kdo bi pozabil na Jarčeve, Brezarjeve, Čebuljeve, Kimovčeve, Mejačeve, pa na Bevčevo Milko, Šerjakovega in mnogo drugih iz Vogelj ...

Vse to delo pa ni ostalo skrito okupatorju, zato je povečal pritisk na prebivalstvo, zlasti na terenske aktiviste - ilegalce.

Razmere na terenu so se hitro slabšale. Konec maja je padel Franc Podgoršek - Adam, krajevni obveščevalec, Janko Molj - Stanko pa je bil težko ranjen in so ga odnesli v bolnico Košuta, kjer je umrl. Junija sta nad Olševkom padla dva borca VDV, domobranci iz Cerkelj pa so v Velesovem ubili tri terenske aktiviste.

9. julija je bil pod Možjanco zbor aktivistov. Tudi tam so nas napadli domobranci. Padel je stražar. Opozarjali smo na povečanje terorja in vedno težavnejše delo.

V tem času je potoval skozi naš teren tudi član pokrajinskega vodstva OF za Gorenjsko Bogdan Osolnik in drugič Jaka Štucin - Cvetko. Bil je invalid, zato je jezdil konja. Mladinci so bili odgovorni za njegovo varnost pri prehodu.

Živo se spominjam sodelovanja na mitingu v Trbojah. To je bilo nekaj nepozabnega: okrog in okrog postojanke, v tej ravninski vasi pa nabito polna dvorana, govori, recitacije, pesem, ples ... Z nami je sodeloval II. bataljon Gorenjskega odreda.

Ker Nemci niso obvladali položaja, so s pomočjo domačih izdajalcev ustanavljali vedno več postojank domobranstva. Ustanovili so tudi postojanko v Voklem. Začelo se je vedno večje nasilje. V zasedi so čakali aktiviste že na robu našega tabora. Kurir Tone Galjot - Nande je bil ranjen v peto, Živko pa v palec

Pogrebni sprevod padlih partizanov in drugih žrtev okupatorja in domobrancev, prekopanih iz raznih krajev in pokopanih na pokopališču v Šenčurju oktobra 1945. Stavba v ozadju je nekdanji gasilski dom in hostanjev drevored sredi Šenčurja.

(OA Jože Belehar)

Jože PAVLIN

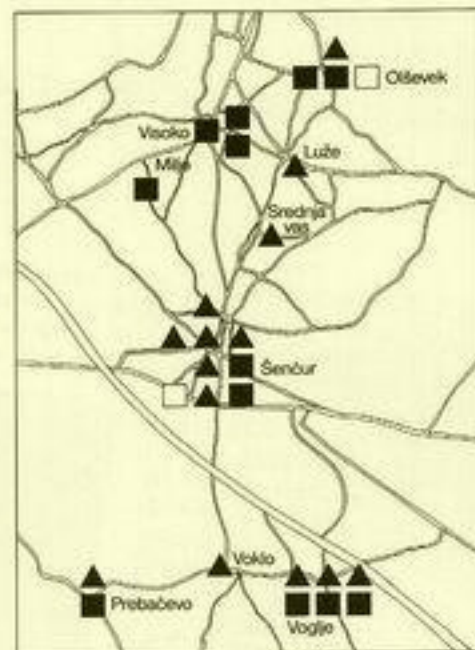
roj. 24. 5. 1903 v Ravnici pri Gorici, logar, samski. Kot nemškega vojaka so ga na zahodni fronti ujeli Angleži in 3. 11. 1944 vstopil v VI. prekomorsko brigado. Tam je zbolel za malarijo in 1. 1. 1945 umrl v bolnici v Splitu.

Jože PRAVST

roj. 6. 11. 1914 v Hrastju, tkalec, samski. Takoj po začetku vojne se je aktivno vključil v delo OF. Pri njih doma je bila tudi javka in zatočišče partizanov. Odšel 26. 2. 1944 v Prešernovo brigado, tam je hudo zbolel in 25. 5. 1944 umrl v bolnici v Podlonku v Selški dolini.

Jakob ŠTUCIN - Cvetko

roj. 27. 11. 1915 v Poljanah pri Cerknem, krojač, samski. Zbežal kot zaveden Slovenec pred fašisti iz Italije v Kranj in se na-

Spomeniki delavsko-kmečkemu gibanju in narodnoosvobodilnega boja na območju občine Šenčur

■ spomenik ▲ plošča □ grobišče

stanil v Hrastju. Že pred vojno je v Kranju sodeloval v delavskem gibanju in leta 1938 postal član KP. Takoj po okupaciji se je vključil v OF in julija 1941 se pred aretacijo umaknil v ilegalo, avgusta pa odšel v domači kraj na Primorsko. Tam je decembra 1942 postal sekretar rajonskega komiteja KP za Cerkljansko, jeseni 1943 sekretar okrožnega komiteja KP za Idrijsko in član pokrajinskega komiteja KP za Primorsko. Maja 1944 je odšel na Gorenjsko, postal član, nato pa organizacijski sekretar komiteja KP za Gorenjsko. Med zadnjo nemško ofenzivo je bil 1. 4. 1945 v Žetini v Poljanski dolini obkoljen. Da ne bi prišel živ v roke sovražniku, se je sam ustrelil.

Podatki z življenjepisi in fotografijami so objavljeni v knjižici SAMO TAKO ŽIVI NAROD, izdani leta 1989 - KO ZZB NOV Šenčur, Visoko, Vogelje, uredila pa jih je Alda Razpotnik - Tika.

Stružnik Stanko 148
Stružnik Stanko 128
Stružnik Vida 128
Stružniki Vinko - Sekular 158, 171, 198,
199, 200, 258, 283, 363
Suhadolnik Matija - Luka 150, 156, 257,
311
Sušnik Jože 93, 96, 139, 157, 190, 290,
295, 296
Sušnik Martin 48, 49, 98, 100, 116, 117,
118, 119, 360
Svetelj Andrej 158
Svetelj Darinka 129
Svetelj Franc 129, 132
Svetelj Franciška 126, 129
Svetelj Ivan 127, 129
Svetelj Jože 25, 26, 35
Svetelj Jurij 148
Svetelj Luka 25, 35, 119, 128, 132, 151,
154, 157, 360
Svetelj Marija 132
Svetelj Marija ml. 132, 154
Svetelj Pavel - Hrastič 35, 93, 95, 96, 107,
109, 140, 150, 151, 152, 161, 239, 240,
241, 266, 267, 268, 381
Svetelj Tone - Lukov 132
Svetelj Zofka 132, 154

Š

Šandor Avgust 172, 269
Šavs Kavšek Julka - Zvezda 259, 260
Šega Ivana 92, 246
Šenk Franc - Kukovca 148, 183, 275, 288,
289
Šenk Francka - Helenca 217
Šenk Ivana 92, 246
Šenk Marija 159
Šenk Miha 260, 262
Šimenc Anton 262, 365
Šimenko Janez 372
Šimnovec Franc - Koren 159, 193, 211,
215, 377
Šimnovec Franc 377
Šimnovec Janez 264, 265, 267, 268
Šimnovec Jože 368
Šimnovec Vinko 267, 268
Šipec Franciška 259
Šipec Tončka 259
Šipic Miha 154, 163, 165
Šiška Franc - Črto 112, 116, 119, 265, 382
Škerbec Matija 28, 29, 30, 31, 34, 39, 43,
50, 92, 210, 349

Šmajd dr. Albin 91
Šmid Angelca - Tatjana 220
Šmid Stanko 107, 381
Šmid Viktor - Šinkovec 212
Šnajder Mirko - Zmago 170, 171
Šolar Anton - Gustelj 152, 257, 262, 365
Šolar Franciška 259
Šolar Jože - Jošca 383
Šorn Janez 161, 191
Špenko Jože 376
Špiler Alojz 109
Štajner Karel 372
Štefančič Ludvik 372
Štefe Anton - Kostja 111, 242, 382
Štefe Franc 94, 95, 140, 239, 240, 246,
247, 248, 249, 367
Štefe Franc - Miško 15, 58, 60, 61, 83, 93,
95, 96, 115, 116, 124, 132, 150, 151,
217, 256, 324, 334, 371, 383
Štefe Ivana 98, 125, 131, 150, 151
Štefe Ivana 161, 246, 247, 250, 252, 253
Štefe Jože 125
Štefe Miha 94
Štefe Tone 34, 35, 36, 39, 44, 49, 55, 56,
57, 58, 60, 61, 79, 80, 85, 93, 94, 95,
96, 107, 112, 115, 116, 124, 248, 324,
360, 383
Štefe Tone, ml. 125
Štempihar Franc 267
Štempihar Jože - Gorazd 158, 362
Šter Albin 158, 190, 191, 290, 295, 296
Šter Franciška 158
Šter Jakob 158, 190, 363
Šter Jakob 22, 77
Štern Angela 161
Štirn Franc 158, 162
Štirn Franciška 162, 174
Štirn Miha 100, 110, 154
Štravs Ludvik - Martin 257
Štravs Ivan 373
Štrcin Janez 30, 43
Štucin Jaka - Cvetko 58, 99, 100, 258,
272, 369
Šubic Slavko - Amor 108, 382
Šulen Jože 372
Šunkar Alojz 158, 256, 257, 260
Šunkar Franciška 259
Šunkar Jakob 259, 260
Šuštaršič Jože - Čato 213, 252
Šuštaršič Rado 67
Švab Jaka 225
Švalj Josipina 246

*Jakob Štucin - Cvetko, Hrastje,
organizator OF v letu 1941*

www.rutars.net

Cerkno - Ljubljana 11/2010

